

Силабус курсу:

**ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА**

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	бакалавр
<i>Спеціальність:</i>	051 «Економіка», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та інші
<i>Рік підготовки:</i>	4
<i>Семестр викладання:</i>	осінній
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	залік

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Вахлакова Вікторія Володимирівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри економіки і підприємництва

посада

vaxlakova@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-066-865-9-179

телефон

месенджер

509аГК, за

розкладом

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Курс передбачає формування у здобувачів вищої освіти системи знань з методології управління підприємством, засвоєння та формування знань фахівців щодо системного оцінювання діяльності підприємств, виявлення внутрішніх резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Метою лекційних занять за дисципліною є засвоєння

володіння сучасними методологічними підходами, відповідними знаннями сучасних методів визначення економічної ефективності діяльності підприємств; глибокого розуміння сутності економічної ефективності, її задач і функцій, основних цілей, задач та організаційно-методичних умов функціонування суб'єктів господарської діяльності, можливість надати цілісне уявлення про механізм визначення економічної ефективності діяльності підприємства, формування та використання його ресурсного потенціалу, опанування методичного інструментарію оцінки стану та розвитку підприємства та оцінки господарчо-фінансової діяльності підприємств, які зроблять їх більш конкурентоспроможними на ринку праці.

Результати навчання:

студент повинен знати:

- основні категорії для визначення економічної ефективності діяльності підприємств;
- методи і методичні прийоми визначення економічної ефективності діяльності підприємств;

вміти, мати навички:

- виразити на основі використання системи показників стан та зміну будь-якого господарського явища чи процесу;
- виявити суть науково-практичної проблеми для будь-якого об'єкту досліджень;
- визначити фактори та відобразити їх вплив на результуючий показник фінансово-господарської діяльності підприємств;
- вибрати найбільш ефективні методи дослідження факторного зв'язку та здійснити за ними розрахунки;
- провести дослідження зміни економічних явищ та процесів на багатокритеріальній основі;
- обчислити резерви покращання діяльності підприємств.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання з економіки підприємства, фінансів та маркетингу.

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

1. Здатність формувати сучасний науковий світогляд і системи глибоких спеціальних знань про організацію економічних процесів на підприємстві та їх вплив на ефективність економічної діяльності, вироблення вмінь і навичок їх використання
2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі законодавства України.
5. Здатність приймати обґрунтовані економічні рішення.
6. Здатність обґрунтовувати прийняті економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів з допомогою сучасного методичного інструментарію.
7. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Теорії підприємств і основи підприємництва	денна 1/0/1 заочна 0,1/0/0,1	Поняття підприємства, його мета, функції та основні ознаки. Теорії (концепції) підприємства. Підприємницька діяльність, її принципи, форми і типи. Законодавче забезпечення підприємництва в Україні.	Участь в обговоренні Тести
2.	Зовнішнє середовище господарювання підприємства	денна 1/0/1 заочна 0,1/0/0,1	Середовище функціонування підприємства, його структура. Внутрішнє середовище підприємства. Макросередовище господарювання підприємств. Мікросередовище підприємства, його елементи. Аналіз зовнішнього середовища підприємства.	Участь в обговоренні Тести
3.	Структура та управління підприємством	денна 1/0/1 заочна 0,2/0/0,2	Виробнича структура підприємства, її види і характеристика. Управління підприємством: поняття, завдання і принципи. Функції, інструменти та риси сучасного управління. Методи управління. Організаційні структури управління підприємством. Напрями вдосконалення управління підприємством.	Участь в обговоренні Тести
4.	Планування діяльності підприємства	денна 1/0/1 заочна 0,2/0/0,2	Планування як функція управління, його принципи і методи. Система планів підприємства, їх взаємозв'язок та порядок розробки. Стратегічне планування на підприємстві. Бізнес-планування, його характеристика. Виробнича програма підприємства, її розроблення та обґрунтування.	Участь в обговоренні Тести
5.	Персонал	денна	Персонал підприємства, його	Участь в

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	підприємства, продуктивність і оплата праці	2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	склад. Структура персоналу підприємства, чинники, що впливають на неї. Розрахунок чисельності працюючих на підприємстві. Управління персоналом підприємства. Продуктивність праці, показники і методи її вимірювання. Планування росту продуктивності праці. Організація і нормування праці на підприємстві. Мотивація як процес симулювання працівників, її моделі і методи. Поняття, види і шляхи росту заробітної плати. Тарифна система, її елементи. Форми і системи оплати праці. Формування фонду оплати праці на підприємстві.	обговоренні Тести
6.	Капітал підприємства	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Сутність та види капіталу підприємства. Поняття, класифікація і структура основних фондів підприємства. Облік і оцінка основних фондів. Види та показники зношування основних фондів. Ремонт основних фондів, види ремонту. Амортизація основних фондів. Напрямки відтворення основних фондів. Показники ефективності відтворення і використання основних фондів. Поняття, матеріальний склад і структура оборотних фондів підприємства. Показники використання та нормування витрат матеріальних ресурсів. Оборотні кошти підприємства:	Участь в обговоренні Тести

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>поняття, класифікація і структура.</p> <p>Розрахунок нормативів оборотних коштів.</p> <p>Показники ефективності використання оборотних коштів підприємства.</p> <p>Шляхи покращення використання оборотних коштів підприємства.</p> <p>Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємства, їх характеристика.</p> <p>Нематеріальні активи підприємства, їх оцінка та зношування.</p>	
7.	Інвестиції	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	<p>Інвестиції: поняття, види і роль у відтворенні виробничого потенціалу підприємства.</p> <p>Виробничі інвестиції, їх склад і структура.</p> <p>Планування виробничих інвестицій.</p> <p>Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій.</p> <p>Фінансові інвестиції. Види цінних паперів, їх характеристика.</p> <p>Чинники впливу на ефективність інвестицій.</p>	Участь в обговоренні Тести
8.	Інноваційна діяльність	денна 2/0/2 заочна 0,6/0/0,4	<p>Інноваційні процеси: поняття, види і характеристика.</p> <p>Основи методики визначення економічної ефективності технічних нововведень.</p> <p>Оцінка сукупного економічного ефекту від технічних нововведень.</p> <p>Розрахунок комерційного ефекту у виробників технічних новинок.</p> <p>Організаційний прогрес: суть, об'єкти, напрямки і тенденції.</p>	Участь в обговоренні Тести
9.	Організація виробництва і забезпечення	денна 2/0/2 заочна	Організаційні типи виробництва, їх характеристика.	Участь в обговоренні Тести

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	якості продукції	0,2/0/0,4	<p>Поняття і класифікація методів організації виробничого процесу.</p> <p>Поняття виробничого циклу, його структура.</p> <p>Поняття якості продукції, необхідність та значення її підвищення.</p> <p>Показники і методи оцінки якості продукції.</p> <p>Управління якістю продукції.</p> <p>Стандартизація і сертифікація продукції.</p> <p>Конкурентоспроможність продукції, чинники її забезпечення і методика оцінки.</p> <p>Економічна ефективність і шляхи підвищення якості та конкурентоспроможності продукції.</p>	
10.	Витрати на виробництво та реалізацію продукції	денна 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	<p>Поняття і класифікація витрат. Собівартість продукції, її види і показники.</p> <p>Формування кошторису витрат на виробництво.</p> <p>Калькулювання витрат на виробництво та реалізацію продукції.</p> <p>Джерела, чинники і шляхи зниження собівартості продукції.</p> <p>Планування зниження собівартості продукції.</p> <p>Економічний зміст, функції і види цін.</p> <p>Формування оптових і роздрібних цін на продукцію.</p> <p>Методи ціноутворення.</p>	Участь в обговоренні Тести
11.	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	денна 1/0/1 заочна 0,2/0/0,2	<p>Дохід і прибуток підприємства, схеми їх формування та розподілу.</p> <p>Прибутковість діяльності підприємств, показники, що її характеризують.</p> <p>Суть та оцінка загального фінансово-економічного стану підприємства.</p>	Участь в обговоренні Тести Завдання для самостійної роботи

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>Ефективність виробництва: суть, види і показники. Показники, резерви і чинники підвищення ефективності виробництва.</p>	

Рекомендована література

1. Господарський кодекс України: Прийнятий 16 січня 2003 року № 436-ІУ. -К.: Велес, 2003. - <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>
2. Податковий кодекс України // Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. – <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України, 2003, № 40-44, ст. 356.- <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>
3. Закон України "Про Антимонопольний комітет України", від 24.03.1998 -№ 128-85. - <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3659-12>
4. Закон України "Про захист від недобросовісної конкуренції", від 13.07.1998, -№ 263-05. - <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=236>
5. Бойчик І.М. Економіка підприємства. Навч. посіб. – К.: Атіка, 2002. – 480 с.
Гетьман О.О., Шаповал В.Л. Економіка підприємства. Навч. посіб. – 2-ге видання. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с.
6. Губський Б.В. Економічна безпека України: методологія виміру, стан і стратегія забезпечення: монографія - К.: 2001. - 122 с
7. Економіка підприємства: Навч. посіб. / А.В. Шегда, Т.М. Литвиненко, М.П. Нахаба та ін.; За ред. А.В. Шегди. – 3-тє вид., випр.. – К.: Знання-Прес, 2003. – 335 с
8. Іванілов О.С. Економіка підприємства: Підручник / 2-ге видання. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 728 с
9. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства. - К.: «Знання» - 2000 р., 378 с
10. Ломанов І. Про показник оцінки продуктивності виробництва // Економіка України. – 2003. – № 8. – С. 78–83

Інформаційні ресурси

1. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
 - 2 Бізнес. - <http://www.business-magazine.ru/>
 - 3 Вісник податкової служби. - <http://www.visnuk.com.ua/>
 - 4 Галицькі контракти. - <http://www.kontrakty.com.ua/>
 - 5 Економіка України. - <http://eu2001.narod.ru/>
 - 6 Економіка, фінанси, право. - http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Efp/index.html
- Економіст (Україна). - http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekonomist/index.html

Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій, матеріали практичних занять, завдання для самостійної роботи та варіанти контрольних робіт розміщені на платформі Електронний кампус.
2. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ для проведення практичних занять та виконання контрольної роботи з дисципліни «ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА» (для здобувачів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 051 «Економіка»)

Оцінювання курсу

За вчасне та повністю виконані завдання здобувач може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Тест 1	10
Тест 2	10
Тест 3	10
Тест 4	10
Тест 5	10
Тест 6	10
Тест 7	10
Екзаменаційне тестування	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Здобувач може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу здобувач можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання. Під час виконання завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять студенти:

- не вживають їжу та жувальну гумку;
- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- не заважають викладачу проводити заняття.

Під час контролю знань студенти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.